

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Olsztynie

LOL.411.003.03.2016
D/16/502

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Olsztynie
ul. Artyleryjska 3e, 10-165 Olsztyn
T +48 89 678 82 00, F +48 89 678 82 30
lol@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-69, 10-950 Olsztyn

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	D/16/502 - „Działania edukacyjne na rzecz bezpieczeństwa dzieci i młodzieży szkolnej w ruchu drogowym”
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie
Kontroler	Cezary Gogolewski, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli Nr 99758 z dnia 19 lutego 2016 r.
Jednostka kontrolowana	Szkoła Podstawowa w Olsztynku, ul. Ostródzka 2 (dalej: „Szkoła”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Beata Bukowska, Dyrektor Szkoły (od 1 września 2012 r.) (Dowód: akta kontroli str.1-3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie skontrolowaną działalność¹.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Szkoła realizowała podstawę programową nauczania ogólnego w zakresie zagadnień związanych z bezpieczeństwem ruchu drogowego, określoną w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół². Treści dotyczące bezpieczeństwa w klasach I-III, w tym dotyczące prawidłowego poruszania się w ruchu drogowym, przekazywane były w trakcie zajęć w ramach edukacji wczesnoszkolnej, natomiast w klasach IV-VI głównie na zajęciach technicznych oraz w ramach pogadanek na godzinach wychowawczych. Szkoła przygotowywała też uczniów oraz organizowała dla nich egzaminy na kartę rowerową. Przeprowadzano je zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 12 kwietnia 2013 r. w sprawie uzyskiwania karty rowerowej³.

Szkoła brała również udział w różnych inicjatywach oraz akcjach edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa ruchu drogowego dzieci i młodzieży. Podejmowała także działania wychowawczo-profilaktyczne na rzecz zapewnienia im bezpiecznej drogi do szkoły. Organizując natomiast wycieczki szkolne przestrzegano wymogów wynikających z rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 8 listopada 2001 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki⁴.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Dz.U. z 2012 r. poz. 977, ze zm.

³ Dz.U. z 2013 r. poz. 512.

⁴ Dz.U. z 2001 r. Nr 135, poz. 1516, ze zm.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Działania szkoły związane z poprawą bezpieczeństwa osób nieletnich korzystających z dróg publicznych.

Opis stanu
faktycznego

Organem prowadzącym Szkołę jest Gmina Miasto Olsztynek, natomiast obsługę administracyjną i finansową placówki prowadzi Zespół Administracji i Przedszkoli w Olsztynku (dalej: „ZASiP”). Liczba uczniów Szkoły w poszczególnych latach szkolnych była następująca:

- rok 2014/2015 - 30 oddziałów, łącznie 626 uczniów (6 oddziałów kl. I, 5 oddziałów kl. II, 4 oddziały kl. III, 5 oddziałów kl. IV, 5 oddziałów kl. V i 5 oddziałów kl. VI),
- rok 2015/2016 - według stanu na 15.09.2015 r. - 32 oddziały, w ramach których uczyło się łącznie 650 uczniów. Według stanu na 08.02.2016 r. w Szkole funkcjonowały 32 oddziały, do których łącznie uczęszczało 652 uczniów (kl. I - 7 oddziałów, kl. II - 6 oddziałów, kl. III - 5 oddziałów, kl. IV - 4 oddziały, kl. V - 5 oddziałów, kl. VI - 5 oddziałów). Do 14 oddziałów klas IV-VI uczęszczało 296 uczniów. W Szkole nie funkcjonowały oddziały przedszkolne.

Na podstawie uchwały Rady Miejskiej w Olsztynku z dnia 15 marca 1999 r. w sprawie planu sieci szkół podstawowych i gimnazjum oraz określenia granic ich obwodów, ustalony dla Szkoły Podstawowej w Olsztynku obwód szkolny obejmował:

- Miasto Olsztynek,
- miejscowości: Ameryka, Cichogród, Gębiny, Gibała, Jagielek, Kapity, Markuty, Mańki, Mycyny, Płatyny, Samagowo, Spogany, Sudwa, Świętajńska Karczma, Świętajny, Tolkmity, Tomaszyn, Warglewo, Warlity Małe, Wilkowo, Witulty, Zezuty.

Szkoła w Olsztynku posiadała również dwie szkoły filialne o strukturze organizacyjnej klas I-III, tj. w Królikowie (miejscowości tworzące obwód szkoły to: Czarci Jar, Drwęck, Juńcza Królikowo i Lichtajny) oraz w Mierkach (do obwodu szkoły należały miejscowości: Dąb, Kołatek, Kurki, Lipowo Kurkowskie, Maraży, Marózek, Mierki, Orzechowo, Selwa, Swaderki, Świerkocin, Waszeta, Ząbie).

Szkoła zapewniała opiekę świetlicy uczniom do niej uczęszczającym, a także dzieciom oczekującym na zajęcia i dowożenie do miejsca zamieszkania. W placówce opracowano dokument pt. „Procedury zapewnienia bezpiecznego pobytu ucznia w szkole”, w skład którego wchodziła m.in. procedura w zakresie organizowania wycieczek szkolnych (określająca np. zasady bezpieczeństwa w trakcie wycieczek pieszych i rowerowych) oraz wymogi odnośnie prowadzenia dokumentacji związanej z organizowanymi wycieczkami. Określona została również procedura normująca zasady odprowadzania uczniów do autobusów szkolnych, prowadzenia dyżuru w czasie odjazdów uczniów, a także dotycząca zachowania się uczniów korzystających z dowozów szkolnych.

W Szkole prowadzone były wykazy uczniów objętych dowozem do placówki w Olsztynku oraz szkół filialnych, które obejmowały takie dane jak imię i nazwisko ucznia oraz z jakiej miejscowości dojeżdża dane dziecko. Dokumentacja w zakresie dowozów obejmowała też rozkłady przyjazdów z uczniami poszczególnych przewoźników, rozkłady odjazdów uczniów ze szkoły, oświadczenia rodziców o dowożeniu dziecka do Szkoły własnym transportem. W roku szkolnym 2015/2016, według arkusza organizacyjnego z września 2015 r., do Szkoły w Olsztynku miało dojeżdżać 228 dzieci, do filii w Królikowie - 25 dzieci, a do filii w Mierkach - 21 dzieci.

(Dowód: akta kontroli str. 4-28)

W roku szkolnym 2015/2016 ZASiP zorganizował dowożenie do szkół, przedszkoli i szkół specjalnych dla 557 uczniów z ponad 50 miejscowości z terenu gminy. Do SP w Olsztynku, łącznie z filiami, dowożono 188 uczniów. Uczniowie dowożeni byli dwoma autobusami należącymi do Gminy Olsztynek (39 i 41 miejsc, każdy z dwuosobową obsługą - kierowca i opiekun), 2 autobusami wynajmowanymi (po 22 i 20 miejsc, przewoźnik wyłoniony w drodze przetargu), 5 autobusami linii regularnych PKS Ostróda Sp. z o.o. – na podstawie zakupionych ulgowych biletów miesięcznych (usługa wybrana w drodze przetargu), 2 autobusami wynajmowanymi dla dowozów uczniów po drogach gruntowych i krótkich trasach (11 i 20 miejsc). Burmistrz Olsztynka zawarł również 6 umów z rodzicami, którzy dowozili swoje dzieci na warunkach określonych w zarządzeniu Burmistrza z 27.10.2008 r. w sprawie powierzenia rodzicom (opiekunom prawnym) zadania dowożenia dzieci i uczniów do placówek oświatowych. Natomiast dowóz uczniów niepełnosprawnych z terenu gminy do szkół specjalnych zorganizowano w sposób następujący:

- do Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego w Nidzicy, na podstawie zawartego porozumienia z Polskim Stowarzyszeniem na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym - Koło w Nidzicy dowożono 8 uczniów - pojazd i opiekę w czasie transportu zapewniało ww. stowarzyszenie,
- do Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego w Ostródzie, na podstawie zawartej umowy z Polskim Stowarzyszeniem na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym - Koło w Ostródzie dowożono 2 uczniów - pojazd i opiekę zapewniało stowarzyszenie,
- do specjalnych placówek edukacyjnych w Olsztynie dowożono 22 uczniów. Dowożenie odbywało się autobusem należącym do Gminy Olsztynek (pojazd z 2-osobową obsługą - kierowca i opiekun) oraz autobusem przewoźnika wybranego w przetargu nieograniczonym, któremu na czas dowozu przydzielano zatrudnionego przez ZASiP opiekuna dla dzieci.

W 2015 r. koszt dowozu uczniów wyniósł 1.063,1 tys. zł, co stanowiło ok. 1,9 tys. zł na jednego ucznia. Dowozami do Szkoły objęci zostali wszyscy uczniowie z terenu gminy, którym dowożenie to przysługiwało na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty⁵, a także ci uczniowie, których droga do szkoły nie przekraczała odległości określonych w art. 17 ust. 2 ww. ustawy.

(Dowód: akta kontroli str. 52-54)

W trakcie kontroli, wśród uczniów klas IV-VI przeprowadzona została ankieta dotycząca bezpieczeństwa ruchu drogowego. Wypełniło ją 245 uczniów (83% wszystkich uczniów klas IV-VI). Analiza ww. ankiet wykazała m.in., że:

- 201 uczniów (82%) oceniło swoją drogę do Szkoły jako bezpieczną, a 44 (18%) uznało, iż ich droga do Szkoły jest niebezpieczna,
- ze 183 uczniów klas V-VI, którzy wypełnili ankietę, 156 (85%) posiadało karty rowerowe,
- trzydziestu uczniów klas V-VI na pytanie „Jak przebiega twoja droga do szkoły?”, odpowiedziało, że o ile ma możliwość to dojeżdża do Szkoły rowerem (25 z nich posiadało karty rowerowe, a 5 nie).

Uczniowie w ankietach wskazali na następujące niebezpieczne miejsca, które napotykają na swojej drodze do Szkoły:

- 17 razy wskazano, iż niebezpieczne jest skrzyżowanie koło Ratusza (przejście dla pieszych koło sklepu Żabka – skrzyżowanie ul. Warszawskiej, Ostródzkiej i Krzywej),

⁵ Dz.U. z 2015 r. poz. 2156, ze zm.

- 6 razy wskazano, iż niebezpieczne jest przejście na ul. Ostródzkiej przy Szkole ze względu na duże prędkości pojazdów na odcinku ulicy pomiędzy tzw. „spowalniaczami”,
- 4 razy - przejście na zakręcie drogi przy sklepie Biedronka,
- 2 razy przejście przy Zamku na ul. Warszawskiej,
- 2 razy przejście na ul. Świerczewskiego (pasy koło kwiaciarni - skrzyżowanie z ul. Chopina),
- 2 razy przejście na ul. Świerczewskiego koło sklepu zoologiczno-wędkarskiego.

(Dowód: akta kontroli str. 29-30)

Przeprowadzone oględziny pięciu najczęściej wskazywanych przez uczniów miejsc niebezpiecznych w ich drodze do szkoły wykazały, że:

- przejście dla pieszych koło Ratusza przy skrzyżowaniu ul. Warszawskiej, ul. Ostródzkiej i ul. Krzywej - przejście to jest bardzo słabo widoczne (zniszczona farba pasów na jezdni). Nie zostało ono oznakowane znakiem informacyjnych „przejście dla pieszych”,
- przejście dla pieszych na ul. Świerczewskiego, tuż przy skrzyżowaniu z ul. Warszawską (pasy przejścia koło sklepu zoologiczno-wędkarskiego) - pasy na przejściu dla pieszych bardzo słabo widoczne (zdarta farba), przed przejściem brak znaku informacyjnego „przejście dla pieszych”,
- przejście dla pieszych - skrzyżowanie ul. Świerczewskiego i ul. Chopina (przy kwiaciarni) - przejście słabo widoczne, brak znaku informacyjnego „przejście dla pieszych” przed skrzyżowaniem z ul. Świerczewskiego,
- przejście dla pieszych na ul. Warszawskiej (vis-a-vis Zamku) w ciągu drogi wiodącej do Ratusza - pasy przejścia słabo widoczne, samo przejście nie oznakowane znakiem „przejście dla pieszych”. Kolejne przejście w ciągu ul. Warszawskiej w kierunku Ratusza - również słabo widoczne i nie oznakowane stosownym znakiem informacyjnym „przejście dla pieszych”,
- ulica Ostródzka koło SP w Olsztynku - na odcinku tej drogi pomiędzy Rynkiem, a ul. Olsztyńską ograniczenie prędkości do 30 km/h. Na ulicy Ostródzkiej, wzdłuż ogrodzenia Szkoły przed dwoma przejściami dla pieszych (rozmieszczonymi skrajnie po obu końcach budynku Szkoły), zamontowane zostały tzw. „spowalniacze” (odległość między mini ok. 100 m). Przejścia dla pieszych zostały oznakowane stosownymi znakami informacyjnymi oraz znakiem informującym o bliskości placówki szkolnej. Na wysokości Szkoły (po prawej stronie jezdni w kierunku ul. Olsztyńskiej) wybudowano zatokę dla autobusów szkolnych i wyposażono ją w dwie zadaszone wiaty dla oczekujących podróżnych oraz umieszczono na nich rozkłady odjazdów/przyjazdów pojazdów dowożących uczniów.

W związku z ww. oględzinami, które wykazały, iż stan niektórych przejść dla pieszych jest niezadowolający (słabo widoczne pasy przejścia oraz brak znaków informacyjnych „przejście dla pieszych”) zasięgnięto informacji u Burmistrza dotyczącej planowanych działań władz gminnych na rzecz poprawy bezpieczeństwa tych miejsc dla ruchu pieszego, w tym uczniów.

Burmistrz podał, że w 2016 r. gmina przystąpi do realizacji inwestycji „Budowa miasteczka ruchu drogowego przed szkołą oraz zagospodarowanie dziedzińca szkoły podstawowej w Olsztynku - poprawa bezpieczeństwa i estetyki”. Miasteczko to będzie służyło szkoleniom uczniów w zakresie ruchu drogowego i ma za zadanie podwyższyć świadomość dzieci jak bezpiecznie poruszać się po drogach. Wskazał on, że w działaniach edukacyjnych na rzecz młodzieży szkolnej, organizowanych

przez Policję, aktywnie uczestniczy również Straż Miejska. W odniesieniu do stwierdzonych w trakcie oględzin miejsc z niewłaściwym oznakowaniem przejść dla pieszych wyjaśnił, iż niebawem zostanie odnowione na jezdniach oznakowanie poziome, natomiast co do oznakowania pionowego to gmina jest w trakcie wykonywania pełnej koncepcji ruchu dla terenu miasta, a po jej sporządzeniu oznakowanie, w tym przejść dla pieszych, zostanie dostosowane do obowiązujących przepisów. W informacji wskazano również, iż wystąpiono do Komisarzatu Policji w Olsztynku o zwiększenie częstotliwości patroli w okolicach placówki w godzinach przywozu i odwozu uczniów, natomiast Straż Miejska - w trakcie patroli - ma za zadanie zwrócić szczególną uwagę na miejsca wskazane przez uczniów jako niebezpieczne w ich drodze do szkoły.

(Dowód: akta kontroli str. 55-70)

W roku szkolnym 2014/2015 przeprowadzone zostały 144 wycieczki szkolne. Analiza dokumentacji dotyczącej 10 wycieczek wykazała, iż w trakcie ich organizowania przestrzegane były wymogi wynikające z rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki oraz z wewnętrznych procedur w zakresie bezpiecznego pobytu ucznia w szkole. W każdym przypadku opracowano kartę wycieczki, która zatwierdzona została przez Dyrektora Szkoły, ustalano jej program i harmonogram. Wyznaczony został także kierownik imprezy oraz opiekunowie, których liczba zapewniała bezpieczny przebieg wycieczki szkolnej. Z kadry pedagogicznej Szkoły - 31 nauczycieli posiadało przeszkolenie dla kierowników wycieczek szkolnych.

Szkoła informowała uczniów o obowiązku posiadania przez nich elementów odblaskowych, jak również podejmowała działania na rzecz wyposażenia ich w ww. elementy. I tak:

- zaopatrzone uczniów w odblaski w ramach akcji „Bezpieczny lód”,
- uczniowie otrzymali odblaski w ramach materiałów reklamowych od instytucji współpracujących ze Szkołą (towarzystwa ubezpieczeniowe, wydawnictwa),
- zakupiono kamizelki i opaski odblaskowe, które są wykorzystywane podczas wyjść i wycieczek szkolnych,
- uczniowie otrzymywali odblaski za udział w gminnym „Konkursie o Bezpieczeństwie” oraz podczas „Festynu Rodzinnego”,
- na zebraniach z rodzicami przypominano o obowiązku posiadania przez dzieci elementów odblaskowych oraz zachęcano rodziców do nabywania odzieży dla dzieci z ww. elementami.

(Dowód: akta kontroli str. 7, 71-73, 118-120)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Przeprowadzone oględziny miejsc niebezpiecznych dla uczniów w ich drodze do/ze szkoły (wytypowane na podstawie wypełnionych przez uczniów ankiet) wykazały, iż niektóre przejścia dla pieszych w Olsztynku są nieoznaczone znakiem informacyjnych „przejście dla pieszych”, a same pasy przejścia są w bardzo złym stanie technicznym. Zdaniem NIK, Dyrektor Szkoły powinien wystąpić do Burmistrza z wnioskiem o podjęcie działań na rzecz właściwego oznakowania ww. przejść, w celu zapewnienia większego bezpieczeństwa korzystającym z nich uczniom podczas drogi do szkoły. Wystąpienie to winno dotyczyć także podjęcia dalszych działań na rzecz spowolnienia ruchu drogowego na ul. Ostródzkiej przy siedzibie Szkoły.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Realizacja podstawy programowej w zakresie zagadnień związanych z bezpieczeństwem ruchu drogowego.

Opis stanu
faktycznego

Szkoła realizowała podstawę programową kształcenia ogólnego w zakresie treści dotyczących bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Analiza dzienników lekcyjnych dwóch klas pierwszych w trzyletnim cyklu kształcenia (edukacja wczesnoszkolna - lata 2012/2013, 2013/2014 i 2014/2015) oraz dwóch klas czwartych w cyklu nauczania klas IV-VI w ww. latach szkolnych wykazała, iż realizowana była podstawa programowa wynikająca z rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół.

Dla nauczania w klasach I-III podstawa dotyczyła treści „Dba o bezpieczeństwo własne i innych, wie jak należy bezpiecznie poruszać się po drogach (w tym na rowerze) i korzystać ze środków komunikacji, wie jak należy zachować się w sytuacji wypadku”. Podstawa ta realizowana była w trakcie zajęć poświęconych kwestiom bezpieczeństwa, najczęściej w ramach edukacji polonistyczno-społecznej, zajęć z wychowania fizycznego, technicznego lub edukacji przyrodniczej.

Natomiast podstawa programowa dla klas IV-VI w brzmieniu: „Bezpiecznie uczestniczy w ruchu drogowym jako pieszy, pasażer i rowerzysta” realizowana była w klasie IV na zajęciach technicznych, a na dalszym etapie kształcenia (kl. V-VI) zagadnienia te były powtarzane, głównie podczas godzin wychowawczych lub na zajęciach z wychowania technicznego (pogadanki dotyczące bezpieczeństwa).

Liczba godzin nauczania zagadnień z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego w cyklu kształcenia klas IV-VI, tj. dla dwóch zbadanych oddziałów Szkoły w trakcie trzech lat szkolnych, wyniosła odpowiednio: 44 i 43 godziny.

(Dowód: akta kontroli str. 74-79)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

3. Przygotowanie uczniów do egzaminu na kartę rowerową.

Opis stanu
faktycznego

Szkoła przygotowywała uczniów do przystąpienia przez nich do egzaminu na kartę rowerową. Przygotowanie to, zgodnie z podstawą programową nauczania w szkole podstawowej, miało miejsce w klasie czwartej, w ramach zajęć technicznych (obejmowało ono wszystkich uczniów klas IV).

Realizowane w klasie IV zajęcia techniczne wypełniały założenia podstawy programowej w zakresie przygotowania uczniów do bezpiecznego uczestniczenia w ruchu drogowym jako rowerzysta. W trakcie przygotowania do egzaminu na kartę rowerową dzieci zdobywały wiedzę w ramach następujących działów tematycznych: obsługa i wyposażenie roweru, ogólne przepisy ruchu drogowego, znaki drogowe, manewry w ruchu drogowym, zasady poruszania się na skrzyżowaniach - pierwszeństwo, pomoc przedlekarska.

W Szkole z ww. zakresu stosowany był program nauczania pt. „Program nauczania zajęć technicznych - Karta rowerowa klasa IV”. Na podstawie ww. programu nauczyciel zajęć technicznych opracowywał roczne rozkłady materiału i przeprowadzał zajęcia przygotowujące dzieci do przystąpienia do egzaminu na kartę rowerową. Rozkłady materiału z zajęć technicznych dla klasy V i VI uwzględniały ponadto (w czerwcu) jedną godzinę tematu „Bezpieczne zabawy wakacyjne - ruch drogowy”. Natomiast na zajęciach dodatkowych (np. w trakcie

zastępstw) realizowane miały być - jako przypomnienie - tematy z bezpiecznego poruszania się po drodze.

W roku 2014/2015 obowiązywał podręcznik „Zajęcia techniczne karta rowerowa”, a w czasie zajęć stosowana była pomoc dydaktyczna pt. „Ja, rower i przepisy” - broszura wydana przez Stowarzyszenie Bezpieczne Miasto i Gmina Grodzisk Mazowiecki. W roku 2015/2016 do przygotowania na kartę rowerową używano podręcznika do zajęć technicznych klasy IV „Jak to działa”, który składał się z dwóch części - cz. I „Bezpiecznie w szkole i na drodze” oraz cz. II „Rowerzysta na drodze”.

Realizując podstawę programową nauczania techniki w klasach IV-VI założono, iż uczeń bezpiecznie uczestniczy w ruchu drogowym jako pieszy, pasażer i rowerzysta, a stosowany w szkole program nauczania zajęć technicznych w klasie IV jako cele kształcenia wskazywał m.in. na:

- rozumienie konieczności uzyskania karty rowerowej w celu poruszania się po drogach jako ich pełnoprawny użytkownik,
- znajomość zasad organizacji ruchu drogowego,
- znajomość przepisów ruchu drogowego,
- znajomość znaków drogowych i sygnałów świetlnych,
- świadomość zagrożeń w ruchu drogowym wynikających z zażywania leków, środków odurzających i alkoholu,
- znajomość obowiązujących dokumentów uprawniających do poruszania się rowerem oraz opanowanie techniki jazdy rowerem,
- umiejętność poruszania się rowerem w ruchu drogowym,
- prawidłowe zachowanie się jako świadek wypadku drogowego, a także udzielanie podstawowej pomocy medycznej.

Przeprowadzanie egzaminu na kartę rowerową następowało zgodnie z §21 rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej w sprawie uzyskiwania karty rowerowej. Egzamin ten składał się z części teoretycznej, uwzględniającej wymagane treści oraz praktycznej - przeprowadzanej w miejscu wyznaczonym przez Dyrektora Szkoły, umożliwiającym sprawdzenie niezbędnych umiejętności praktycznych. Wydawane karty odpowiadały wzorowi określone w załączniku Nr 2 do ww. rozporządzenia.

W roku szkolnym 2013/2014 do egzaminu na kartę rowerową przystąpiło 98 uczniów klas czwartych (99% ogółu). Z wynikiem pozytywnym egzamin zaliczyło 95 uczniów (96%), natomiast karty wydano 89 uczniom (6 uczniom nie wydano kart, gdyż albo nie dostarczyli wymaganych zdjęć, albo rodzice nie wyrazili zgody na posiadanie karty, albo wystąpiły u nich problemy zdrowotne uniemożliwiające jazdę na rowerze).

W roku 2014/2015 do egzaminu na kartę przystąpiło 107 uczniów (95%). Z wynikiem pozytywnym egzamin zdało 104 uczniów (97%), zaś karty wydano 88 uczniom (powody niewydania kart 16 uczniom były podobne jak w roku 2013/2014). Wszyscy uczniowie, którym wydano karty rowerowe mieli ukończone 10 lat.

(Dowód: akta kontroli str. 5, 80-117)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

4. Udział Szkoły w akcjach edukacyjnych i promujących bezpieczeństwo ruchu drogowego.

Opis stanu
faktycznego

W badanym okresie Szkoła uczestniczyła w następujących akcjach edukacyjno-profilaktycznych dotyczących bezpieczeństwa ruchu drogowego dzieci i młodzieży:

- co roku w maju, przed egzaminem na kartę rowerową, przeprowadzana była dla uczniów klas IV pogadanka z funkcjonariuszem Policji nt. bezpieczeństwa ruchu drogowego, a także z ratownikiem medycznym lub pielęgniarką nt. zasad udzielania pierwszej pomocy w razie wypadku,
- w klasach pierwszych realizowany był ogólnopolski program profilaktyczny „Akademia Bezpiecznego Puchatka”, pod patronatem Komendanta Głównego Policji oraz Kuratora Oświaty. Program ten składał się z dwóch bloków tematycznych, tj. bezpieczeństwo w drodze do szkoły oraz bezpieczeństwo w szkole i na wycieczce. W ramach bloku „Bezpieczeństwo w drodze do szkoły” realizowane były m.in. treści dotyczące wytyczenia bezpiecznej drogi do szkoły, wyposażenia dziecka w elementy odblaskowe oraz bezpiecznego wsiadania do autobusu w przypadku, gdy pierwszoklasista dojeżdża nim do szkoły,
- co roku uczniowie klas I brali udział w Gminnym Konkursie o Bezpieczeństwie - „Bezpieczny uczeń”. Konkurs miał za zadanie m.in. rozwijać zainteresowania dzieci dotyczące bezpieczeństwa, popularyzować zasady i przepisy ruchu drogowego, kształtować umiejętność odróżniania dobrego zachowania od złego. Konkurs organizowany był we współpracy z Komisariatem Policji w Olsztynku,
- w placówce, dla uczniów klas I-III, organizowane były szkolenia w zakresie udzielania pierwszej pomocy pt. „Ratujmy i uczmy się ratować”. Szkolenia te obejmowały pogadanki o etapach udzielania pierwszej pomocy, praktyczne ćwiczenia z masażu serca na fantomach. W trakcie szkoleń uczniom kl. I rozdawano książeczki edukacyjne, które towarzyszyć im będą w nauce udzielania pierwszej pomocy w latach następnych,
- w roku 2014/2015 w filii Szkoły w Mierkach Policjanci z Komisariatu w Olsztynku przeprowadzili dla uczniów pogadankę nt. bezpiecznego zachowania w drodze do i ze szkoły oraz w autobusie. W obecności funkcjonariuszy Policji odbyło się także praktyczne przejście przez jezdnię. W I semestrze roku 2015/2016 - w ramach działań profilaktycznych - we wszystkich oddziałach na początku roku szkolnego omówione zostały zasady bezpiecznego zachowania w drodze do i ze szkoły, omówiono także zasady bezpiecznego zachowania się w autobusie oraz w szkole. Od sponsora (firma ubezpieczeniowa) każde dziecko otrzymało m.in. kolorowe znaczkę odblaskowe oraz odblaski „stop”,
- w czasie ferii zimowych roku 2015/2016 - 15 uczniów klas IV-VI uczestniczyło w zajęciach w ramach projektu „Jestem odpowiedzialny i pomocny - SOS dla ruchu drogowego” - projekt ten finansowany był z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W toku zajęć odbyła się pogadanka z funkcjonariuszem Policji, analizowano znaki i sygnały drogowe, zapoznawano się z makietami drogowymi, a także otrzymano elementy odblaskowe,
- formą działań profilaktyczno-wychowawczych z zakresu bezpiecznego poruszania się w ruchu drogowym były organizowane dla uczniów, przez poszczególnych nauczycieli Szkoły, wycieczki rowerowe po najbliższej okolicy. W roku szkolnych 2014/2015 zorganizowanych zostało 11 takich wycieczek, natomiast w I semestrze roku 2015/2016 - 5 wycieczek. Odbyły się również 43 wycieczki piesze po okolicach, tj. spacer po ulicach miasta, parku, zwiedzanie Muzeum Budownictwa Ludowego, odwiedzanie cmentarzy, wyjścia do biblioteki miejskiej, kina, Nadleśnictwa Jagielek oraz Domu Pomocy Społecznej. Wycieczki

piesze i spacery po ulicach miasta kształciły właściwe postawy i odruchy w trakcie przechodzenia przez jezdnię oraz uczyły zwracania uwagi na potencjalne zagrożenia dla ruchu pieszych,

- wychowawcy poszczególnych klas I-III i IV-VI na początku roku szkolnego 2015/2016, w ramach podejmowanych działań prozdrowotnych i profilaktycznych, omówili na zajęciach wychowawczych zagadnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego (pogadanki o bezpieczeństwie).

(Dowód: akta kontroli str. 6-7, 118-126)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach - jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁶, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Olsztyn, dnia marca 2016 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Olsztynie

Kontroler
Cezary Gogolewski
doradca ekonomiczny

.....
podpis

.....
podpis

⁶ Dz. U. z 2015 r., poz. 1096.